

Sbírka soudních rozhodnutí

ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (prvního senátu)

27. února 2019 *

„Kasační opravný prostředek – Evropský orientační a záruční fond (EZOZF) – Orientační sekce –
Snížení finanční podpory – Nařízení (ES) č. 1260/1999 – Operační program – Finanční opravy –
Článek 39 – Právní základ – Přejícná ustanovení“

Ve věci C-670/17 P,

jejímž předmětem je kasační opravný prostředek na základě článku 56 statutu Soudního dvora
Evropské unie, podaný dne 28. listopadu 2017,

Řecká republika, zastoupená G. Kanellopoulosem, jakož i A. Vasilopoulou a I. Pachi, jako zmocněnci,

účastnice řízení podávající kasačního opravný prostředek (navrhovatelka),

přičemž další účastníci řízení je:

Evropská komise, zastoupená D. Triantafyllouem a J. Aquilina, jako zmocněnci,

žalovaná v prvním stupni,

SOUDNÍ DVŮR (první senát),

ve složení J.-C. Bonichot, předseda senátu, C. Toader, A. Rosas, L. Bay Larsen a M. Safjan (zpravodaj),
soudci,

generální advokát: M. Bobek,

vedoucí soudní kanceláře: A. Calot Escobar,

s přihlédnutím k písemné části řízení,

po vyslechnutí stanoviska generálního advokáta na jednání konaném dne 8. listopadu 2018,

vydává tento

Rozsudek

- 1 Kasačním opravným prostředkem se Řecká republika domáhá zrušení rozsudku Tribunálu Evropské unie ze dne 19. září 2017, Řecko v. Komise (T-327/15, nezveřejněný, dále jen „napadený rozsudek“, EU:T:2017:631), jímž Tribunál zamítl její žalobu znějící na zrušení prováděcího rozhodnutí Komise

* Jednací jazyk: řečtina.

C(2015)1936 final ze dne 25. března 2015 o uplatnění finančních oprav na podporu z orientační sekce EZOZF poskytnutou na operační program CCI č. 2000GR061PO021 (Řecko – Cíl 1 – Obnova venkova) (dále jen „sporné rozhodnutí“).

Právní rámec

Narřízení (ES) č. 1260/1999

2. Nařízení Rady (ES) č. 1260/1999 ze dne 21. června 1999 o obecných ustanoveních o strukturálních fondech (Úř. věst. 1999, L 161, s. 1) v článku 39, nadepsaném „Finanční opravy“, stanoví:

„1. Členské státy jsou především příslušné k vyšetřování nesrovnalostí, za jednání při prokázaných značných změnách ovlivňujících povahu nebo podmínky pro provádění pomoci nebo její kontrolu a k provádění nezbytných finančních oprav.

Členský stát provede finanční opravy, jež jsou nezbytné u jednotlivé nebo systémové nesrovnalosti. Tyto opravy provedené členským státem spočívají ve zrušení celého příspěvku Společenství nebo jeho části. Členský stát může takto uvolněné prostředky Společenství znovu použít na dotyčnou pomoc postupy stanovenými na základě čl. 53 odst. 2.

2. Jestliže po dokončení nezbytných ověření dojde Komise k závěru, že

- a) členský stát neplní své povinnosti podle odstavce 1,

nebo

- b) celá operace nebo její část neodůvodňuje příspěvek z fondů zcela ani částečně

nebo

- c) existují závažné nedostatky v systémech řízení nebo kontroly, jež by mohly vést k systémovým nesrovnalostem;

pozastaví průběžné platby, o něž se jedná, a s uvedením důvodů vyzve členský stát, aby se v určité lhůtě vyjádřil a případně provedl veškeré opravy.

Jestliže členský stát vznesl námitky proti připomínkám Komise, pozve jej Komise ke konzultaci, při které obě strany ve spolupráci založené na partnerství vyvinou úsilí k dosažení dohody o připomínkách a závěrech, které z nich plynou.

3. Pokud není po uplynutí lhůty stanovené Komisí dosaženo dohody a členský stát neprovede žádné opravy, může Komise, s ohledem na všechny připomínky členského státu, do tří měsíců rozhodnout, že

- a) sníží zálohu podle čl. 32 odst. 2,

nebo

- b) provede požadované finanční opravy a zruší celý příspěvek z fondů na dotyčnou pomoc nebo jeho část.

Komise stanoví částku opravy v souladu se zásadou proporcionality a s ohledem na druh nesrovnalosti nebo změny a na rozsah a finanční důsledky zjištěných nedostatků v systémech řízení nebo kontroly členských států.

Nepřijme-li Komise rozhodnutí podle písmene a) nebo b) ve lhůtě k tomu stanovené, zrušuje se neprodleně pozastavení průběžných plateb.

4. Neoprávněně vyplacené částky, které mají být získány zpět, jsou navraceny Komisi včetně úroků z prodlení.

5. Tento článek se použije, aniž je dotčen článek 32.“

Narřízení (ES) č. 1290/2005

3. Nařízení Rady (ES) č. 1290/2005 ze dne 21. června 2005 o financování společné zemědělské politiky (Úř. věst. 2005, L 209, s. 1), stanoví v článku 40, nadepsaném „Výdaje orientační sekce [Evropského orientačního a záručního fondu (EZOZF)]“:

„1. Komise automaticky zruší nejpozději 31. prosince 2010 částky přidělené k financování opatření pro rozvoj venkova z orientační sekce EZOZF na základě rozhodnutí Komise přijatého mezi 1. lednem 2000 a 31. prosincem 2006, pro které jí nebyly před uplynutím lhůty pro předání závěrečné zprávy předány doklady nezbytné pro uzavření pomoci, a členské státy musí neoprávněně obdržené částky vrátit. Doklady nezbytné k uzavření pomoci jsou výkaz výdajů pro platby zůstatku, závěrečná zpráva o provádění a prohlášení stanovené v čl. 38 odst. 1 písm. f) [nařízení č. 1260/1999].

2. Z výpočtu automaticky rušené částky podle odstavce 1 jsou vyloučeny částky související s operacemi nebo programy, které jsou předmětem soudního řízení nebo řízení o správním opravném prostředku majících podle vnitrostátního práva odkladný účinek.“

Narřízení (ES) č. 1083/2006

4. Článek 1 nařízení Rady (ES) č. 1083/2006 ze dne 11. července 2006 o obecných ustanoveních o Evropském fondu pro regionální rozvoj, Evropském sociálním fondu a Fondu soudržnosti a o zrušení nařízení č. 1260/1999 (Úř. věst. L 210, s. 25), nadepsaný „Předmět“, v prvním pododstavci stanoví:

„Toto nařízení stanoví obecná pravidla pro Evropský fond pro regionální rozvoj, Evropský sociální fond (dále jen „strukturální fondy“) a Fond soudržnosti, aniž jsou dotčena zvláštní ustanovení stanovená v [nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1080/2006 ze dne 5. července 2006 o Evropském fondu pro regionální rozvoj a o zrušení nařízení (ES) č. 1783/1999 (Úř. věst. 2006, L 210, s. 1), nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1081/2006 ze dne 5. července 2006 o Evropském sociálním fondu a o zrušení nařízení (ES) č. 1784/1999 (Úř. věst. 2006, L 210, s. 12) a nařízení Rady (ES) č. 1084/2006 ze dne 11. července 2006 o Fondu soudržnosti a o zrušení nařízení (ES) č. 1164/94 (Úř. věst. 2006, L 210, s. 79)].“

5. Článek 105 nařízení č. 1083/2006, nadepsaný „Přechodná ustanovení“, zní takto:

„1. Tímto nařízením není dotčeno pokračování ani změny, včetně úplného nebo částečného zrušení, pomoci spolufinancované strukturálními fondy nebo projektu spolufinancovaného z Fondu soudržnosti, které schválila Komise na základě [nařízení Rady (EHS) č. 2052/88 ze dne 24. června 1988 o úkolech strukturálních fondů a jejich účinnosti a o koordinaci mezi jejich činnostmi navzájem a mezi těmito činnostmi a operacemi Evropské investiční banky a jinými stávajícími finančními nástroji

(Úř. věst. L 185, s. 9), nařízení Rady (EHS) č. 4253/88 ze dne 19. prosince 1988, kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení (EHS) č. 2052/88, pokud jde o koordinaci mezi činnostmi jednotlivých strukturálních fondů navzájem a mezi těmito činnostmi a operacemi Evropské investiční banky a jinými stávajícími finančními nástroji (Úř. věst. L 374, s. 1), nařízení Rady (ES) č. 1164/94 ze dne 16. května 1994 o zřízení Fondu soudržnosti (Úř. věst. L 130, s. 1) a nařízení č. 1260/1999] nebo jakéhokoli jiného právního předpisu, který se na takovou pomoc vztahuje dne 31. prosince 2006, a který se tudíž na tuto pomoc nebo projekty následně vztahuje až do jejich uzavření.

2. Při rozhodování o operačních programech Komise přihlíží ke každé pomoci spolufinancované strukturálními fondy nebo každému projektu spolufinancovanému z Fondu soudržnosti, jež Rada nebo Komise schválila před vstupem tohoto nařízení v platnost a které mají finanční vliv v období, v němž jsou tyto operační programy prováděny.

3. Odchylně od čl. 31 odst. 2, čl. 32 odst. 4 a čl. 37 odst. 1 nařízení (ES) č. 1260/1999 zruší Komise automaticky závazky k dílčím částkám na pomoc spolufinancovanou z EFRR nebo z ESF, schválené Komisí mezi 1. lednem 2000 a 31. prosincem 2006, k nimž nebyl Komisi nejpozději patnáct měsíců od posledního dne způsobilosti výdajů stanoveného v rozhodnutí o poskytnutí příspěvku z fondů zaslán certifikovaný výkaz skutečně uhrazených výdajů, závěrečná zpráva o provádění a prohlášení uvedené v čl. 38 odst. 1 písm. f) uvedeného nařízení, nejpozději šest měsíců po uplynutí uvedené lhůty, přičemž vzniká povinnost neoprávněně vyplacené částky vrátit.

K částkám na operace nebo programy, které byly pozastaveny z důvodů soudních řízení nebo řízení o správním opravném prostředku s odkladným účinkem, se při výpočtu výše částky, která se automaticky zruší, nepřihlíží.“

- 6 Článek 107 nařízení č. 1083/2006, nadepsaný „Zrušení“, stanoví:

„Aniž je dotčen čl. 105 odst. 1 tohoto nařízení, zrušuje se s účinkem ode dne 1. ledna 2007 [nařízení č. 1260/1999].

Odkazy na zrušené nařízení se považují za odkazy na toto nařízení.“

Nařízení (EU) č. 1303/2013

- 7 Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1303/2013 ze dne 17. prosince 2013 o společných ustanoveních o Evropském fondu pro regionální rozvoj, Evropském sociálním fondu, Fondu soudržnosti, Evropském zemědělském fondu pro rozvoj venkova a Evropském námořním a rybářském fondu, o obecných ustanoveních o Evropském fondu pro regionální rozvoj, Evropském sociálním fondu, Fondu soudržnosti a Evropském námořním a rybářském fondu a o zrušení nařízení č. 1083/2006 (Úř. věst. 2013, L 347, s. 320), v článku 152, nadepsaném „Přechodná ustanovení“, uvádí:

„1. Tímto nařízením není dotčeno ani pokračování ani změna, včetně úplného nebo částečného zrušení, pomoci schválené Komisí na základě [nařízení č. 1083/2006] či jiného právního předpisu, který se použije na uvedenou pomoc ke dni 31. prosince 2013. Uvedené nařízení nebo zmíněný jiný právní předpis se tudíž použijí na uvedenou pomoc nebo dotčené operace i po 31. prosinci 2013, a to až do jejich ukončení. Pro účely tohoto odstavce zahrnuje pomoc operační programy a velké projekty.

2. Žádosti o pomoc podané nebo schválené podle [nařízení č. 1083/2006] zůstávají v platnosti.

3. Pokud členský stát využije možnosti stanovené v čl. 123 odst. 3, může předložit Komisi žádost, aby pro příslušné operační programy prováděné na základě [nařízení č. 1083/2006] vykonával funkce certifikačního orgánu řídicí orgán, odchylně od čl. 59 odst. 1 písm. b) [nařízení č. 1083/2006]. K žádosti se přiloží posouzení auditního orgánu. Pokud se Komise na základě informací poskytnutých

auditním orgánem a vyplývajících z jejích vlastních auditů přesvědčí, že řídicí a kontrolní systémy těchto operačních programů fungují účinně a že jejich fungování není dotčeno řídicím orgánem vykonávajícím funkce certifikačního orgánu, informuje členské státy o svém souhlasu do dvou měsíců od obdržení žádosti.“

Skutečnosti předcházející sporu a sporné rozhodnutí

- 8 Skutečnosti předcházející sporu, které jsou uvedeny v bodech 1 až 15 napadeného rozsudku, lze pro účely tohoto řízení shrnout následovně.
- 9 Dopisem ze dne 31. března 2011 řecké orgány v souladu s čl. 38 odst. 1 písm. f) nařízení č. 1260/1999 Komisi předložily prohlášení o uzavření operačního programu č. CCI 2000GR061PO021 (Řecko – Cíl 1 – Obnova venkova) (dále jen „dotčený operační program“) za roky 2000 až 2006. K tomuto prohlášení, jehož cílem bylo získání financování Evropské unie ze strany Řecké republiky, byla připojena zejména závěrečná zpráva podle článku 37 tohoto nařízení týkající se provádění dotčeného operačního programu.
- 10 Dopisem ze dne 2. srpna 2011 Komise požádala řecké orgány, aby jí ve lhůtě deseti dnů poskytly doplňující informace o prohlášení o uzavření dotčeného operačního programu, a informovala je, že by na základě posouzení obsahu uvedeného prohlášení mohla zahájit postup upravený v článku 39 nařízení č. 1260/1999. Tyto orgány poskytly požadované informace dopisem ze dne 5. srpna 2011.
- 11 Dopisem ze dne 24. května 2012 Komise řecké orgány informovala, že závěrečná zpráva o provádění dotčeného operačního programu byla přijata.
- 12 Dne 3. ledna 2013 Komise vyzvala řecké orgány, aby ve lhůtě dvou měsíců uvedly, zda by souhlasily s finanční opravou ve výši 94 465 089,65 eura, která odpovídá rozdílu mezi výší plateb uhrazených v rámci EZOZF a výší příspěvku splatného z tohoto fondu, pokud jde o dotčený operační program. Tento orgán dodal, že v případě, že v této lhůtě nedojde k dohodě, bude pokračovat v přezkumu způsobilosti výdajů uskutečněných řeckými orgány a může uložit finanční opravy, jejichž částka, vypočítaná na základě všech údajů předložených uvedenými orgány, by se mohla zvýšit na 211 582 686,65 eura, a to bez ohledu na opravy, o nichž již rozhodly řecké orgány.
- 13 Dopisem ze dne 5. března 2013 informovaly řecké orgány Komisi o svém nesouhlasu s částkami uvedenými v předchozím bodě s odůvodněním, že již přijaly příslušná kontrolní a nápravná opatření, takže jakákoli dodatečná finanční oprava by vedla k uložení dvojí opravy. Uvedly také, že celková výše finančních oprav, které byly uplatněny na celý dotčený operační program, činila 143 206 588,48 eura, což odpovídalo financování Unie ve výši 108 308 798,38 eura.
- 14 Dopisem ze dne 8. března 2013 řecké orgány potvrdily, že přijaly příslušná nápravná opatření ve všech oblastech, v nichž byly zjištěny nesrovnalosti.
- 15 Dne 17. července 2013, v návaznosti na přehodnocení výše příspěvku splatného v rámci EZOZF, pokud jde o dotčený operační program, Komise vyzvala řecké orgány, aby ve lhůtě dvou měsíců uvedly, zda souhlasí s finanční opravou ve výši 30 472 624,09 eura, která odpovídá rozdílu mezi výší plateb uhrazených v rámci EZOZF a výší uvedeného příspěvku. Komise dále uvedla, že v případě, že v této lhůtě neobdrží souhlas ze strany řeckých orgánů, bude pokračovat v přezkumu způsobilosti výdajů uskutečněných těmito orgány a mohla by uplatnit finanční opravy, jejichž částka, vypočítaná na základě všech údajů předložených uvedenými orgány, by se mohla zvýšit na 116 487 848,75 eura, a to bez ohledu na opravy, o nichž již rozhodly tyto orgány.
- 16 Dopisem z 19. září 2013 řecké orgány znovu napadly tyto částky. Kromě toho Komisi dne 13. a 14. ledna 2014 poskytly doplňující informace, které si od nich vyžádala dne 13. září 2013.

- 17 Dne 27. května 2014 se v prostorách Komise konala konzultace a řecké orgány poskytly dne 20. června 2014 další informace.
- 18 Dopisem ze dne 11. července 2014 zaslala Komise řeckým orgánům zápis z konzultace ze dne 27. května 2014 a požádala je o poskytnutí dalších doplňujících informací ve lhůtě dvou měsíců. Dne 5. září 2014 tuto lhůtu prodloužila. Řecké orgány požadované informace poskytly dne 26. září 2014.
- 19 Komise v dopise ze dne 13. února 2015 sdělila řeckým orgánům své konečné stanovisko týkající se finančních důsledků, které je třeba vyvodit z přezkumu dokumentů předložených těmito orgány, a sice vyloučení částky 72 105 592,41 eura z unijního financování v rámci EZOZF.
- 20 Komise sporným rozhodnutím vyloučila z unijního financování některé výdaje uskutečněné Řeckou republikou v rámci orientační sekce EZOZF za roky 2000 až 2006, a to ve výši 72 105 592,41 eura.

Řízení před Tribunálem a napadený rozsudek

- 21 Návrhem došlým kanceláři Tribunálu dne 2. června 2015 podala Řecká republika žalobu na neplatnost směřující proti spornému rozhodnutí, na jejíž podporu vznesla čtyři žalobní důvody, přičemž první vycházel z nedostatku právního základu sporného rozhodnutí, druhý z nedostatku pravomoci Komise *ratione temporis* pro přijetí uvedeného rozhodnutí a z porušení podstatných formálních náležitostí, práva být vyslechnut a práva na obhajobu, třetí z porušení zásad právní jistoty a ochrany legitimního očekávání a čtvrtý z porušení zásady *non bis in idem* a zásady proporcionality.
- 22 Napadeným rozsudkem Tribunál tyto žalobní důvody zamítl, a tudíž zamítl žalobu podanou Řeckou republikou v plném rozsahu.
- 23 Pokud jde konkrétně o první část prvního žalobního důvodu, vycházející z absence právního základu sporného rozhodnutí, protože článek 39 nařízení č. 1260/1999 byl před přijetím tohoto rozhodnutí zrušen, Tribunál v bodech 23 až 34 napadeného rozsudku zejména uvedl:

„23 Od 1. ledna 2007 nařízení č. 1083/2006 v souladu se svým čl. 107 odst. 1 zrušilo nařízení č. 1260/1999. Podle jeho čl. 1 odst. 1 se nařízení č. 1083/2006 použije na [EFRR], na [ESF] a na Fond soudržnosti. Nicméně, jak vyplývá z bodu 6 odůvodnění tohoto posledně uvedeného nařízení, nástroje na podporu rozvoje venkova, a sice [Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova (EZFRV)], který nahradil orientační sekci EZOZF, a nástroje na podporu odvětví rybolovu, a sice Evropský rybářský fond (ERF), by měly být začleněny do nástrojů společné zemědělské politiky a společné rybářské politiky a koordinovány s nástroji politiky soudržnosti. V tomto ohledu nařízení č. 1290/2005 vytvořilo, jak vyplývá z bodu 1 jeho odůvodnění a z jeho článku 1, dva evropské zemědělské fondy, prvním z nich byl Evropský zemědělský záruční fond (EZZF) pro financování tržních a dalších opatření a druhým EZFRV, určený pro financování programů rozvoje venkova.

24 Článek 105 odst. 1 nařízení (ES) č. 1083/2006, nadepsaný „Přechodná ustanovení“ však stanoví, že , [t]ímto nařízením není dotčeno pokračování ani změny, včetně úplného nebo částečného zrušení, pomoci spolufinancované strukturálními fondy nebo projektu spolufinancovaného z Fondu soudržnosti, které schválila Komise na základě nařízení [...] č. 1260/1999 nebo jakéhokoli jiného právního předpisu, který se na takovou pomoc vztahuje dne 31. prosince 2006, a který se tudíž na tuto pomoc nebo projekty následně vztahuje až do jejich uzavření“.

25 Kromě toho čl. 105 odst. 2 nařízení č. 1083/2006 stanoví, že ,[p]ři rozhodování o operačních programech Komise přihlíží ke každé pomoci spolufinancované strukturálními fondy nebo každému projektu spolufinancovanému z Fondu soudržnosti, jež Rada nebo Komise schválila před vstupem tohoto nařízení v platnost a které mají finanční vliv v období, v němž jsou tyto operační programy prováděny“.

26 Z toho vyplývá, že cílem čl. 105 odst. 2 nařízení č. 1083/2006 je stanovit přechodný režim pro strukturální fondy, které byly schváleny na základě unijní právní úpravy platné do 31. prosince 2006, které pokračovaly i po tomto datu a k jejichž ukončení došlo až k pozdějšímu datu (rozsudek ze dne 21. září 2016, Komise v. Španělsko, C-140/15 P, EU:C:2016:708, bod 94).

27 Jinými slovy, nařízení č. 1260/1999 bylo zrušeno nařízením č. 1083/2006, ale v souladu s čl. 105 odst. 1 a čl. 107 odst. 1 tohoto posledně uvedeného nařízení se nařízení č. 1260/1999 na starší operační programy použije i nadále (rozsudek ze dne 22. září 2011, Španělsko v. Komise, T-67/10, nezveřejněný, EU:T:2011:518, bod 6).

28 Přechodný režim stanovený [v] čl. 105 odst. 2 nařízení č. 1083/2006 se týká hmotněprávních pravidel použitelných na starší operační programy, jak ostatně vyplývá z použití výrazů ‚pomoc‘ nebo ‚projekt‘ v uvedeném článku, stejně jako z obsahu odstavců 2 a 3 tohoto článku. Naproti tomu se uvedený přechodný režim netýká pravidel procesní povahy v souladu se zásadou, podle níž se procesní normy použijí bezprostředně po svém vstupu v platnost (rozsudek ze dne 21. září 2016, Komise v. Španělsko, C-140/15 P, EU:C:2016:708, body 92 a 95).

[...]

34 Z toho vyplývá, že nařízení č. 1083/2006 ponechalo na základě čl. 105 odst. 1 v platnosti věcná ustanovení článku 39 nařízení č. 1260/1999, tedy ta ustanovení, která definují příslušnou úlohu a stanoví vzájemná práva a povinnosti členských států a Komise v rámci postupu použitelného v případě nesrovnalosti zjištěné v rámci finanční kontroly pomoci z EZOF.

Návrhová žádání účastnic řízení před Soudním dvorem

24 Řecká republika navrhuje, aby Soudní dvůr:

- zrušil napadený rozsudek;
- zrušil sporné rozhodnutí v souladu s návrhovými žádáními uvedenými v žalobě v prvním stupni a
- uložil Komisi náhradu nákladů řízení vynaložených v řízení v prvním stupni i v řízení o kasačním opravném prostředku.

25 Komise navrhuje, aby Soudní dvůr:

- zamítl kasační opravný prostředek a
- uložil navrhovatelce náhradu nákladů řízení.

Ke kasačnímu opravnému prostředku

26 Na podporu svého kasačního opravného prostředku uplatňuje Řecká republika pět důvodů kasačního opravného prostředku, přičemž první vychází z nesprávného výkladu a použití přechodných ustanovení nařízení č. 1083/2006 a č. 1303/2013, ve spojení s ustanoveními nařízení č. 1290/2005, nesprávného právního posouzení, jakož i nedostatečného a nesprávného odůvodnění napadeného rozsudku, druhý z nesprávného výkladu a použití článku 39 nařízení č. 1260/1999, jakož i z nedostatečného a rozporného odůvodnění napadeného rozsudku, třetí z nesprávného výkladu a použití článků 144 a 145 nařízení č. 1303/2013, jakož i z nedostatečného a rozporného odůvodnění

napadeného rozsudku, čtvrtý z nesprávného výkladu a použití zásad právní jistoty a ochrany legitimního očekávání a pátý z nedostatečného odůvodnění Tribunálem, pokud jde o zamítnutí důvodů týkajících se nepřiměřenosti uplatněné finanční opravy.

K prvnímu důvodu kasačního opravného prostředku

Argumentace účastnic řízení

- 27 Řecká republika vytýká Tribunálu, že rozhodl, že správným právním základem sporného rozhodnutí byl článek 39 nařízení č. 1260/1999. V tomto ohledu v podstatě tvrdí, že se Tribunál dopustil nesprávného právního posouzení, když měl v bodech 25 až 28 a 34 napadeného rozsudku za to, že výjimka uvedená v čl. 105 odst. 1 nařízení č. 1083/2006 zahrnovala operační programy orientační sekce EZOZF. Na rozdíl od toho, co uvádí napadený rozsudek, byl přechodný režim týkající se strukturálních fondů, jak jsou definovány v čl. 1 prvním pododstavci nařízení č. 1083/2006, zaveden výlučně článkem 105 odst. 1, a nikoliv článkem 105 odst. 2 tohoto nařízení. Podle žalobkyně tedy není správné, že Tribunál v bodech 25 a 28 napadeného rozsudku poukazuje na čl. 105 odst. 2 uvedeného nařízení a aplikuje jej v bodech 26 a 27 tohoto rozsudku s cílem vyvodit z něj zvláštní závěry pro operační programy orientační sekce EZOZF. Tento fond, na nějž se vztahuje nařízení č. 1290/2005, byl podle žalobkyně vyloučen z působnosti čl. 105 odst. 1 nařízení č. 1083/2006. Výjimku stanovenou v článku 107 tohoto nařízení je podle ní třeba vykládat restriktivně a týká se pouze ustanovení čl. 105 odst. 1 uvedeného nařízení, a nikoliv čl. 105 odst. 2 téhož nařízení. V tomto ohledu by bod 26 napadeného rozsudku, který zmiňuje čl. 105 odst. 2 nařízení č. 1083/2006, znamenal změnu oproti bodu 94 rozsudku ze dne 21. září 2016, Komise v. Španělsko (C-140/15 P, EU:C:2016:708), který odkazuje na čl. 105 odst. 1 tohoto nařízení.
- 28 Vzhledem k tomu, že opatření stanovené v čl. 105 odst. 3 nařízení č. 1083/2006 bylo, pokud jde o výdaje orientační sekce EZOZF, konkrétně vloženo do článku 40 nařízení č. 1290/2005, Tribunál v bodě 28 napadeného rozsudku vyvodil nesprávný závěr na základě čl. 105 odst. 3 nařízení č. 1083/2006.
- 29 Unijní normotvůrce poté, co v nařízení č. 1290/2005 vyřešil konkrétní otázky týkající se fondů patřících do odvětví zemědělství, zcela zrušil nařízení č. 1260/1999, jak rovněž vyplývá z názvu nařízení č. 1083/2006. V bodech 23 a 34 napadeného rozsudku tedy Tribunál nesprávně vyvozuje opačný závěr.
- 30 Podle Komise není první důvod kasačního opravného prostředku opodstatněný.
- 31 Tribunál podle ní správně uznal, že EZOZF v programovém období 2000 až 2006 patřil mezi strukturální fondy. Z toho důvodu má orientační sekce EZOZF stejnou povahu a patří do téže kategorie jako strukturální fondy. Nařízení č. 1083/2006 se však použije pouze na EFRR, ESF a Fond soudržnosti, kdežto EZFRV, který nahradil orientační sekci EZOZF, byl zahrnut do mechanismů financování společné zemědělské politiky.
- 32 Tribunál tedy podle Komise z výslovného znění čl. 105 odst. 1 nařízení č. 1083/2006 správně vyvodil, že byť bylo nařízení č. 1260/1999 zrušeno nařízením č. 1083/2006, nařízení č. 1260/1999 se na starší operační programy i nadále použije podle čl. 105 odst. 1 nařízení č. 1083/2006.

Závěry Soudního dvora

- 33 V rámci prvního důvodu kasačního opravného prostředku Řecká republika v podstatě tvrdí, že Tribunál nesprávně potvrdil využití článku 39 nařízení č. 1260/1999 jako právního základu sporného rozhodnutí.

- 34 Podle čl. 107 odst. 1 nařízení č. 1083/2006 bylo nařízení č. 1260/1999 zrušeno ode dne 1. ledna 2007. Sporné rozhodnutí by tedy ke dni jeho přijetí mohlo být založeno na článku 39 nařízení č. 1260/1999 pouze tehdy, kdyby zvláštní ustanovení prodloužila možnost použití tohoto článku.
- 35 Tribunál v tomto ohledu v bodě 38 napadeného rozsudku uvádí, že článek 39 nařízení č. 1260/1999 byl ponechán v platnosti do 31. prosince 2013 na základě nařízení č. 1083/2006, pokud jde o operační programy za roky 2000 až 2006, a že byl na základě nařízení č. 1303/2013 ve vztahu k týmž programům znovu ponechán v platnosti ode dne 1. ledna 2014.
- 36 Vzhledem k tomu, že nařízení č. 1083/2006, jehož čl. 105 odst. 1 stanovil prodloužení uplatňování nařízení č. 1260/1999, bylo samo zrušeno s účinností ode dne 1. ledna 2014, možnost založit sporné rozhodnutí na článku 39 nařízení č. 1260/1999 spočívala na čl. 152 odst. 1 nařízení č. 1303/2013, který podmínil prodloužení uplatňování nařízení č. 1083/2006 existencí „pomoci schválené Komisí na základě [nařízení č. 1083/2006] nebo jiného právního předpisu, který se použije na uvedenou pomoc ke dni 31. prosince 2013“.
- 37 Je ovšem třeba poukázat na to, že čl. 105 odst. 1 nařízení č. 1083/2006 stanoví prodloužené uplatňování nařízení č. 1260/1999 pouze pro „pomoc spolufinancovanou strukturálními fondy nebo projekt spolufinancovaný z Fondu soudržnosti“.
- 38 V tomto ohledu je nutno konstatovat, že orientační sekce EZOZF nepatří ani ke strukturálním fondům, které jsou definovány v článku 1 nařízení č. 1083/2006 jako EFRR a ESF, ani k Fondu soudržnosti.
- 39 Tribunál měl nicméně za to, že čl. 105 odst. 1 tohoto nařízení se může vztahovat na operační programy spolufinancované z orientační sekce EZOZF za roky 2000 až 2006.
- 40 Použití čl. 105 odst. 1 nařízení č. 1083/2006 na operační programy spolufinancované z orientační sekce EZOZF za roky 2000 až 2006 nicméně nevyplývá ani ze znění tohoto ustanovení, ani ze znění čl. 105 odst. 2 téhož nařízení, ani z rozsudku ze dne 21. září 2016, Komise v. Španělsko (C-140/15 P, EU:C:2016:708).
- 41 Zprvé, jak uvedl generální advokát v bodě 36 svého stanoviska, úvahy Tribunálu uvedené v bodech 25 a 26 napadeného rozsudku, které se týkají čl. 105 odst. 2 nařízení č. 1083/2006, nemohou zpochybnit definici strukturálních fondů obsaženou v článku 1 nařízení č. 1083/2006, a tedy ani vymezení oblasti působnosti čl. 105 odst. 1 tohoto nařízení.
- 42 Zadruhé, čl. 105 odst. 2 nařízení č. 1083/2006 se vztahuje na „strukturální fondy“ a „Fond soudržnosti“, aniž mění jejich definici ve srovnání s definicí uvedenou v článku 1 nařízení č. 1083/2006.
- 43 Zatřetí, pokud jde o rozsudek ze dne 21. září 2016, Komise v. Španělsko (C-140/15 P, EU:C:2016:708), je nesporné, že se týkal výlučně Fondu soudržnosti, který na rozdíl od orientační sekce EZOZF jasně spadl do oblasti působnosti čl. 105 odst. 1 nařízení č. 1083/2006.
- 44 Tribunál se tedy dopustil nesprávného právního posouzení tím, že přistoupil k extenzivnímu uplatnění čl. 105 odst. 1 nařízení č. 1083/2006 na operační programy spolufinancované z orientační sekce EZOZF, a tím, že měl za to, že Komise mohla právem založit sporné rozhodnutí na článku 39 nařízení č. 1260/1999 pro roky 2000 až 2006.
- 45 Z toho vyplývá, že prvnímu důvodu kasačního opravného prostředku je třeba vyhovět a napadený rozsudek musí být zrušen, aniž je namíste posuzovat ostatní důvody kasačního opravného prostředku.

K žalobě před Tribunálem

- 46 Podle čl. 61 prvního pododstavce statutu Soudního dvora Evropské unie může Soudní dvůr v případě, že zruší rozhodnutí Tribunálu, sám vydat konečné rozhodnutí ve věci, pokud to soudní řízení dovoluje.
- 47 Tak je tomu v projednávané věci. Je tudíž třeba posoudit žalobní návrh znějící na zrušení sporného rozhodnutí podaný Řeckou republikou.

Argumentace účastnic řízení

- 48 V rámci první části prvního žalobního důvodu vzneseného před Tribunálem Řecká republika v podstatě tvrdí, že čl. 105 odst. 1 nařízení č. 1083/2006 není použitelný na financování z orientační sekce EZOZF za roky 2000 až 2006. Jelikož se sporné rozhodnutí nemůže zakládat na článku 39 nařízení č. 1260/1999, postrádá právní základ, a tudíž musí být zrušeno.
- 49 Na to Komise v podstatě odpovídá, že čl. 105 odst. 1 nařízení č. 1083/2006 výslovně stanoví, že financování schválené na základě nařízení č. 1260/1999 – „včetně jeho odnětí“ – není dotčeno nařízením č. 1083/2006, „až do jeho uzavření“. Toto ustanovení se tedy týká veškerého financování poskytnutého na základě nařízení č. 1260/1999.
- 50 Kromě toho vzhledem k tomu, že uvedené ustanovení odkazuje na režim podle nařízení č. 1260/1999, musí se podle Komise nutně týkat všech programů, které byly schváleny v době platnosti tohoto režimu, bez změny jejich právního základu a jejich právního rámce až do jejich uzavření. Podle Komise by tedy orientační sekce EZOZF měla být zahrnuta do skupiny, do níž patří strukturální fondy a Fond soudržnosti „jak ze systematického, tak z teleologického hlediska“, aby si zachovala původní právní rámec.

Závěry Soudního dvora

- 51 Na úvod je třeba připomenout, že podle ustálené judikatury Soudního dvora platí, že byť se na právní situaci vzniklou a na právní postavení s konečnou platností nabyté za platnosti staršího zákona v zásadě použije tento starší zákon, je přípustné, aby normotvůrce stanovil jinak, zejména prostřednictvím přechodných ustanovení (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 7. listopadu 2013, Gemeinde Altrip a další, C-72/12, EU:C:2013:712, bod 22, jakož i citovaná judikatura).
- 52 Přechodná ustanovení je však nutno vykládat striktně (rozsudek ze dne 2. září 2010, Kirin Amgen, C-66/09, EU:C:2010:484, bod 33).
- 53 V projednávané věci se znění čl. 105 odst. 1 nařízení č. 1083/2006 vztahuje především na odnětí pomoci spolufinancované ze strukturálních fondů nebo projektu spolufinancovaného z Fondu soudržnosti. Jak vyplývá z bodu 38 tohoto rozsudku, tyto fondy nezahrnují orientační sekci EZOZF.
- 54 Podle judikatury Soudního dvora platí, že podle zásady právní jistoty musí právní úprava dotčeným osobám umožnit, aby se přesně seznámily s rozsahem povinností, které jim ukládá, zvláště když hrozí finanční následky (rozsudek ze dne 6. září 2018, Česká republika v. Komise, C-4/17 P, EU:C:2018:678, bod 58).
- 55 Argumentace Komise, podle níž je třeba definovat pojem „strukturální fondy“ použitý v čl. 105 odst. 1 nařízení č. 1083/2006 nikoliv s ohledem na článek 1 tohoto nařízení, ale na základě ustanovení nařízení č. 1260/1999 s tím důsledkem, že se tento pojem vztahuje rovněž na orientační sekci EZOZF, by znamenalo uložit dotčenému členskému státu dotčenému finanční opravou finanční následky, které ze znění nařízení č. 1083/2006 nelze předvídat.

- 56 Jelikož autonomní pojmy unijního práva musí být vykládány s ohledem na kontext právní úpravy, jejíž jsou součástí, a s ohledem na cíle sledované touto právní úpravou (rozsudek ze dne 15. listopadu 2018, BTA Baltic Insurance Company, C-648/17, EU:C:2018:917, bod 31), je třeba mít za to, že v případě neexistence výslovného odkazu v článku 105 nařízení č. 1083/2006 na širší definici „strukturálních fondů“ v rámci nařízení č. 1260/1999, než jak jsou definovány v rámci nařízení č. 1083/2006, pouhá skutečnost, že toto ustanovení stanoví „přechodná ustanovení“, jak vyplývá z jeho názvu, nevede na rozdíl od toho, co tvrdí Komise, k vyloučení pojmů, které používá, z definice, kterou pro ně má nařízení č. 1083/2006, do něhož patří.
- 57 S ohledem na výše uvedené úvahy je třeba dospět k závěru, že čl. 105 odst. 1 nařízení č. 1083/2006 není použitelný na financování z orientační sekce EZOZF za roky 2000 až 2006. Jelikož sporné rozhodnutí nemůže být založeno na článku 39 nařízení č. 1260/1999, nemá žádný právní základ, a tudíž musí být zrušeno, aniž je třeba posuzovat druhou část prvního žalobního důvodu, jakož i ostatní žalobní důvody vznesené Řeckou republikou před Tribunálem.

K nákladům řízení

- 58 Podle čl. 184 odst. 2 jednacího řádu Soudního dvora, je-li kasační opravný prostředek opodstatněný a Soudní dvůr vydá sám konečné rozhodnutí ve věci, rozhodne o nákladech řízení.
- 59 Článek 138 odst. 1 tohoto jednacího řádu, který se na řízení o kasačním opravném prostředku použije na základě čl. 184 odst. 1 téhož jednacího řádu, stanoví, že účastník řízení, který neměl úspěch ve věci, se uloží náhrada nákladů řízení, pokud to účastník, který měl ve věci úspěch, požadoval. Vzhledem k tomu, že Řecká republika požadovala náhradu nákladů řízení a měla v řízení o kasačním opravném prostředku ve věci úspěch a žalobě podané k Tribunálu bylo vyhověno, je důvodné Komisi uložit, že ponese vlastní náklady řízení a nahradí náklady řízení vynaložené Řeckou republikou, a to jak v řízení v prvním stupni, tak v řízení o kasačním opravném prostředku.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (první senát) rozhodl takto:

- 1) **Rozsudek Tribunálu Evropské unie ze dne 19. září 2017, Řecko v. Komise (T-327/15, nezveřejněný, EU:T:2017:631), se zrušuje.**
- 2) **Prováděcí rozhodnutí Komise C(2015) 1936 final ze dne 25. března 2015 o uplatnění finančních oprav na podporu z orientační sekce EZOZF poskytnutou na operační program CCI 2000GR061PO021 (Řecko – Cíl 1 – Obnova venkova) se zrušuje.**
- 3) **Evropská komise ponese kromě vlastních nákladů rovněž náklady řízení vynaložené Řeckou republikou, které souvisejí jak s řízením v prvním stupni, tak s řízením o kasačním opravném prostředku.**

Podpisy.